

การศึกษาพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้อง
กับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
จังหวัดสมุทรปราการ
A STUDY OF RECIDIVISM BEHAVIOR OF CHILDREN AND YOUTH
RELATED TO DRUGS AT SAMUT PRAKAN JUVENILE OBSERVATION
AND PROTECTION CENTER

¹จินตนา นามวงศ์, ²กัญญฐิตา ศรีภา และ ³เสกสรรค์ เครือคำ
¹Jintana Namwong, ²Kanthita Sripha and ³Seksun Kruekham

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ประเทศไทย
Royal Police Cadet Academy Royal Thai Police, Thailand

¹mui_jint@hotmail.com

Received: July 07, 2023; Revised: July 21, 2023; Accepted: August 18, 2023

บทคัดย่อ

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยกระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุดและมีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูงขึ้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ ลักษณะการกระทำผิดซ้ำและปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ และค้นหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จำนวน 6 คน และกลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนสมุทรปราการ จำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบและลักษณะของการกระทำผิดและกระทำผิดซ้ำมีความเชื่อมโยงกับยาเสพติดแทบทุกคดีโดยมีพฤติกรรมเสพยาทั้งก่อนและหลังกระทำผิดจนมากระทำผิดซ้ำ ปัจจัยเงื่อนไขสำคัญ ได้แก่ (1) คบเพื่อนไม่ตีก่อกวน (2) สภาพแวดล้อมเดิม (3) ถูกตีตราจากสังคม (4) ไม่ได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา (5) มีทัศนคติเชิงบวกกับยาเสพติด (6) ต้องการหารายได้ และ (7) ไม่กลัวการถูกจับกุม สำหรับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ได้แก่ (1) เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับภาระ

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีววิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

² รองศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.อ.หญิง. คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

³ รองศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.อ. คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

งานในการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษ (2) จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพปัญหา (3) ฝึกอาชีพให้ครอบครัวและเชื่อมต่อช่องทางสู่การประกอบอาชีพ และ (4) สนับสนุนให้มีนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาในสถานศึกษา ทั้งนี้ การนำแนวทางจากผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้จำเป็นต้องสร้างกลไกความร่วมมือที่ชัดเจนและยั่งยืนระหว่างสถานพินิจฯ กับหน่วยงานและสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ : การกระทำผิดซ้ำ, ยาเสพติด, เด็กและเยาวชน

Abstract

Thai children and youth currently exhibit the highest involvement in drug-related offenses and an increased likelihood of recidivism. The study aimed to 1) investigate the patterns, characteristics of recidivism, and relevant factors associated with recidivism among children and youth involved in drug-related offenses at Samut Prakan Juvenile Observation and Protection Center and 2) identify preventive and remedial strategies. The study utilized a qualitative research approach conducted with in-depth interviews. The key informants included six children and youth who had committed offenses, as well as seven administrators and staff members from Samut Prakan Juvenile Observation and Protection Center. The results revealed that the patterns and characteristics of offenses and recidivism were linked to drug abuse in almost every case. This included substance abuse before and after the offenses, leading to recidivism. The critical relevant factors were as follows: (1) negative peer association, (2) unchanged environment, (3) social stigmatization, (4) disengagement from the education system, (5) positive attitude towards drug abuse, (6) economic necessity, and (7) lack of fear of apprehension. Preventive and remedial strategies that aligned with the problems were: (1) increasing the number of personnel to meet the demands of rehabilitation, recovery, and post-release monitoring, (2) allocating adequate and appropriate funding to address the issue, (3) providing comprehensive vocational training and connected pathways to employment, and (4) supporting the presence of social workers or psychologists in educational institutions. Applying research findings necessitates the establishment of a precise and sustainable mechanism for collaboration between juvenile observation and protection centers and relevant social institutions.

Keywords: Recidivism, Drugs, Children and youth

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยก็ยังคงน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะปัญหาการกระทำผิดในคดีอาญายังคงมีจำนวนในระดับที่สูง และคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี และร้อยละ 63 มาจากครอบครัวแยกกันอยู่ พ่อแม่หย่าร้าง และเป็นเด็กที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ถ้าหากเด็กและเยาวชนนั้นยังถูกควบคุมในสถานที่ควบคุมนานเท่าไร โอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำก็ยิ่งสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว

การกระทำผิดเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชนนั้น มีงานวิจัยที่ยืนยันว่าการใช้สารเสพติดเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่นำไปสู่การก่ออาชญากรรม และยังพบว่ามีงานวิจัยหลายงานด้วยกันที่นำเสนอโดยชี้ให้เห็นว่า มีการใช้สารเสพติดหลังจากก่ออาชญากรรม ดังจะเห็นได้จากผลของการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้สารเสพติดหลายราย เคยมีประวัติการก่ออาชญากรรมมาก่อน หรือเด็กที่มีพฤติกรรมเกเร หรือมีพฤติกรรมกระทำความผิด จะมีแนวโน้มมุ่งไปสู่วงจรของยาเสพติด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการใช้สารเสพติดเป็นวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิด และยังพบว่าภายหลังจากที่บุคคลนั้นติดยาเสพติดแล้ว การประกอบอาชญากรรมของพวกเขาจะเพิ่มมากขึ้น นที จิตสง่า (2553 อ้างถึงใน กัญญ์จิรา ศรีภา, 2562) ซึ่งการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบในหลายๆด้าน ได้แก่ ผลกระทบต่อครอบครัว ผลกระทบต่อสังคม ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อประเทศชาติ ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง แต่การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดยังคงไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

ผู้วิจัยจึงตั้งใจศึกษารูปแบบและสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สาเหตุฯ เพื่อให้เห็นภาพในเชิงลึกและครอบคลุมปัจจัยเงื่อนไขของการกระทำผิดซ้ำในทุกมิติที่อาจเชื่อมโยงได้กับการมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อที่จะได้ข้อค้นพบที่นำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริง โดยผลจากการศึกษานี้จะสามารถช่วยลดการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน และเพิ่มประสิทธิภาพในวิธีการจัดการป้องกันแก้ไขปัญหาของสถานพินิจฯ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยอื่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและลักษณะการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อทำความเข้าใจปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

3. เพื่อค้นหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ (Criterion purposive sampling) ได้แก่ เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

- 1) มีอายุระหว่าง 9-18 ปี โดยไม่จำกัดเพศ
- 2) เป็นเด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำอย่างน้อย 1 ครั้งขึ้นไป
- 3) คดีการกระทำผิดอย่างน้อย 1 คดี เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- 4) เด็กและเยาวชนผู้ให้ข้อมูล ระบุเจตนายินยอมเข้าร่วมวิจัย

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งเป็น

- 1) ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ จำนวน 1 คน
- 2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าสถานแรกรับเด็กและเยาวชน พนักงานคุมประพฤติ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ และพยาบาล จำนวน 6 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ เท่านั้น โดยศึกษาเฉพาะการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ ในช่วงอายุระหว่าง 9-18 ปี ที่มีการกระทำผิดอย่างน้อย 1 คดี เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเป็นการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป โดยจะศึกษาถึงสาเหตุเฉพาะภายหลังจากการกระทำผิดครั้งแรกไปจนถึงการกระทำผิดซ้ำในครั้งแรกและจนถึงครั้งปัจจุบัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมและการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ และปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ สรุปผล ดังนี้

1. รูปแบบและลักษณะของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

1.1 รูปแบบและลักษณะที่ 1 ใช้ยาเสพติดก่อนกระทำผิดในคดียาเสพติดและกระทำผิดซ้ำในคดีอาญา พบว่า เด็กและเยาวชนบางคนมีการใช้ยาเสพติดก่อนจะกระทำความผิดและกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากมีการคบเพื่อนกลุ่มที่มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเพื่อนในกลุ่มมีการชวนให้ลองเสพ เพราะความอยากรู้อยากลองตามเพื่อน ความอยากรู้อยากลอง และทำให้สามารถอยู่ในกลุ่มเพื่อนได้จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และเสี่ยงที่จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และกระทำผิดซ้ำในที่สุด ซึ่งในรูปแบบนี้จากผลการวิจัย พบว่า มีลักษณะ 1) กระทำผิดคดีเสพพืชกระท่อม และกระทำผิดซ้ำคดีพกพาอาวุธปืน

1.2 รูปแบบและลักษณะที่ 2 กระทำผิดในคดีอาญาก่อนแล้วจึงใช้ยาเสพติดและกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า พฤติกรรมชอบความท้าทาย ความตื่นเต้น ซึ่งเกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และด้านจิตใจ ธรรมชาติของวัยรุ่น บางครั้งการกระทำผิดครั้งแรกอาจจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเลย แต่เกิดจากความคึกคะนองชอบสนุกและตัวของเด็กและเยาวชนเท่านั้น ประกอบกับความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ไม่คิดว่าจะถูกจับและถูกดำเนินคดี เนื่องจากคิดว่าเป็นแค่การเล่นสนุกไปกับเพื่อนเท่านั้น และเมื่อกลับออกมาแล้วก็กลับมาคบเพื่อนกลุ่มเดิม ใช้ชีวิตแบบเดิม มีการใช้ยาเสพติด ไม่ได้เรียนหนังสือต่อ และกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งในรูปแบบนี้จากผลการวิจัย พบว่า มีลักษณะ 1) กระทำผิดคดีเล่นการพนัน(ไฟ) และกระทำผิดซ้ำครั้งที่สองและครั้งที่สามในคดีจำหน่ายยาไอซ์ 2) กระทำผิดคดีพราກผู้เยาว์ และกระทำผิดซ้ำคดีครอบครองใบกระท่อม

1.3 รูปแบบและลักษณะที่ 3 ใช้ยาเสพติดก่อนกระทำผิดในคดียาเสพติดและกลับมาใช้ยาเสพติดอีกแล้วจึงกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดและคดีอาญา พบว่า ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการกระทำผิด เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการคบเพื่อนไม่ดีและมีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเริ่มมีการเสพ เสพแล้วเริ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงหรือเริ่มมีพฤติกรรมเลยเถิดถึงขั้นเป็นตัวเองเพื่อหารายได้ เมื่อพ้นโทษออกมาก็กลับมาอยู่สภาพแวดล้อมเดิม เพื่อนกลุ่มเดิม มีพฤติกรรมใช้สารเสพติดอีก จนเริ่มมีการกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งในรูปแบบนี้จากผลการวิจัย พบว่า มีลักษณะ 1) กระทำผิดคดีจำหน่ายยาบ้าและยาไอซ์ และกระทำผิดซ้ำคดีจำหน่ายยาบ้า 2) กระทำผิดในคดีครอบครองเมทแอมเฟตามีน และกระทำผิดซ้ำคดีฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ (ออกนอกเคหสถาน) และ3) กระทำผิดคดีจำหน่ายยาบ้าและยาไอซ์ และกระทำผิดซ้ำคดีครอบครองจำหน่าย

2. ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การกลับไปคบเพื่อนกลุ่มเดิมหรือกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม พบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและกระทำผิดซ้ำ เกิดจากการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่อยู่ในกรอบ และมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือการกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อนกลุ่มเดิมหรือแหล่งชุมชนที่เป็นแหล่งมั่วสุมของยาเสพติดหรือคนในชุมชนมีการใช้สารเสพติดเยอะ จนเห็นว่าเรื่องยาเสพติดเป็นเรื่องธรรมดา การที่เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดได้คลุกคลีอยู่กับสิ่งเหล่านี้เป็นประจำ จึงเกิดความรู้สึกผูกพันและเกิดการเรียนรู้ และมีการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับเด็กและเยาวชนเองเป็นช่วงวัยที่มีภาวะการควบคุมตนเองต่ำ จึงทำให้คล้อยตามได้ง่าย พฤติกรรมเหล่านี้สามารถอธิบายได้ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Different Association Theory) ที่พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการที่บุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมและมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายนั้น ซึ่งการเรียนรู้พฤติกรรมและทัศนคติเกิดจากการคบหาสมาคมกับบุคคลใกล้ชิด ซึ่งให้ความสนใจเป็นพิเศษกับเพื่อนหรือคนใกล้ชิดที่เป็นอาชญากร (พรชัย ชันดี, 2558;233) และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ระพีพรรณ บัวพันธ์ (2557) ที่ทำการศึกษารื่องการตัดสินใจเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชนที่เสพยาและจำหน่ายยาเสพติดนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และปัจจัยที่กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนตัดสินใจเสพยาเสพติด คือ 1) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและเยาวชนกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 2) บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน และ3) ความถี่ในการพบเห็นพฤติกรรมเสพยาและการจำหน่ายยาเสพติด

2.2 ถูกสังคมตราหน้า ไม่ได้มีโอกาสเพราะเคยถูกดำเนินคดี พบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำเพราะการเคยถูกดำเนินคดีนั้น ทำให้กลายเป็นบุคคลที่ถูกต่อต้านจากสังคม ถูกสังคมที่ตีตกกัน ปิดกั้นโอกาสในหลายด้าน เช่น เพื่อนเริ่มไม่คบ ถูกมองว่าเป็นเด็กซุกซนตัวร้าย เพราะเข้าใจว่าสถานพินิจฯ คือคุกเด็ก และไม่ให้อุปถัมภ์เข้าใกล้หรือคบหาสมาคมด้วย เพราะกลัวจะถูกชวนไปทำเรื่องไม่ดีและติดคุกไปด้วย หรือการไม่ได้รับโอกาสที่ดีเพราะขาดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่สังคมได้สร้างกฎเกณฑ์เงื่อนไขขึ้นมา เช่น ไม่ได้รับโอกาสในการเข้าสมัครงาน สมัครสอบหรือสมัครเรียน เพราะเคยผ่านการถูกดำเนินคดีอาญาหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งเป็นการถูกตีตราหรือถูกสังคมตราหน้า สามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีประทับตรา (Labeling Theory) โดย Lemert (1967) ของ ฮาวาร์ด เบ็คเกอร์ โดยมีหลักการสำคัญว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการที่สังคมตีตราว่าพฤติกรรมนั้นเป็นสิ่งไม่ดี ทำให้คนที่ถูกตีตราว่ามีพฤติกรรมเช่นนั้นก็มีพฤติกรรมอย่างนั้นจริงหรือกระทำการสิ่งนั้นต่อไป ส่งผลทำให้กลายเป็นคนนอกสังคม (Outsiders) และคนเหล่านี้ไม่สามารถที่จะกลับเข้าสู่สังคมปกติได้ จึงต้องกลับมาสู่วงจรของการทำผิดอีก ซึ่งการถูกตีตราหรือถูกตราบาปกลายเป็นสาเหตุของอาชญากรรม นอกจากนี้ Lemert (1967) ยังอธิบายว่ายังมีการพัฒนาของการกระทำผิดที่มากกว่าสิ่งที่สังคมตีตรา ซึ่งถูกเรียกว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนลำดับที่สอง (Secondary

deviance) ซึ่งการที่ต้องวนเวียนอยู่ในวงจรอาชญากรรม และเพื่อความอยู่รอดในวงจรดังกล่าว หรือไม่ต้องถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่รัฐ จึงทำให้มีพฤติกรรมอาชญากรรมที่มีความหลากหลายและรุนแรงขึ้น (เสกสัน เครือคำ, 2558) ดังนั้น การที่สังคมไม่ยอมรับจึงเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่สนับสนุนให้ผู้เด็กและเยาวชนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติดที่มีปัจจัยชักจูงหลายด้านที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ (นิศากร อุบลวรรณ, 2557)

2.3 ไม่ได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ไม่เพียงแต่เกิดจากตัวเด็กและเยาวชนไม่ชอบเรียนหนังสือเท่านั้น แต่ยังรวมถึงโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาไม่ต้อนรับและไม่ให้โอกาสในการรับเด็กและเยาวชนที่เคยถูกดำเนินคดีเข้าศึกษาด้วย และในบางกรณีแม้เด็กและเยาวชนจะยังเรียนอยู่โรงเรียนก็ตาม แต่หากเด็กและเยาวชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โรงเรียนจะผลักออกหรือให้ผู้ปกครองมาดำเนินการย้ายสถานศึกษา เนื่องจากหากเด็กและเยาวชนคนนั้นยังเรียนอยู่สถานศึกษาเดิมจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีและอาจทำให้เด็กและเยาวชนคนอื่นๆ ในโรงเรียนเลียนแบบพฤติกรรม และเกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน ซึ่งการกระทำลักษณะนี้เป็นการประทับมลทิน (The Process of Stigmatization) ในรูปแบบหนึ่ง คือ กลุ่มทางสังคมเป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์และใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวสามารถอธิบายโดยทฤษฎีกดดันทางสังคม (Social Strain Theory) เป็นการตอบโต้ต่อความกดดันโดยการล่าถอยหรือยอมแพ้ (Retreatism) หรือการปฏิวัติ (Rebellion) คือไม่ยอมรับหรือล่าถอยออกจากการบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคม และจะรู้สึกผิดหวังกับจุดมุ่งหมายทางสังคมนั้นจึงพยายามออกจากแรงกดดันหรือความต้องการทางสังคม เปลี่ยนจุดมุ่งหมายใหม่หรือการยอมรับวัฒนธรรมใหม่ที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกว่า (โรเบิร์ต เค เมอร์ตัน, 1938-1957 อ้างถึงใน สาธิต บุษยากุล, 2555)

2.4 มีทัศนคติที่ดีต่อยาเสพติด พบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เชื่อว่าการเสพยาเสพติด ช่วยให้ตนเองผ่อนคลาย รู้สึกสนุกสนานและทำให้เพลิดเพลิน และถูกยอมรับเข้ากับกลุ่มเพื่อนที่เสพยาด้วยกันได้ ประกอบกับเด็กและเยาวชนบางรายอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนในชุมชนเสพยาหรือขายยาเสพติดอยู่เยอะ ยิ่งสนับสนุนและเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดทัศนคติเชิงบวก หรือทำให้เกิดความเชื่ออย่างแรงกล้าว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ดี รวมถึงไม่ได้รับการขัดเกลาหรือการอบรมสั่งสอนที่ดี หรือได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว อธิบายได้โดยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychological Theory) เกิดจาก Id (อีดี) ซึ่งเป็นพลังสัญชาตญาณทางชีวภาพที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองความต้องการ ความสุข ความเพลิดเพลิน เป็นบุคลิกภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและความเป็นธรรม ไม่ยึดหลักกฎเกณฑ์ใดๆ นอกจากความพึงพอใจของตนเองเป็นหลัก (พรชัย ขันดี, 2558) และยังสามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Different Association Theory) ของ เอ็ดวิน ชัทธเธอร์แลนด์ ที่มองว่าอาชญากรรมเกิดจากการที่อาชญากรเข้าไปคบค้าสมาคมกับคนหรือกลุ่มคนที่เป็นอาชญากรแล้วเรียนรู้วิธีการกระทำความผิดจากการคบค้าสมาคมเหล่านั้น (เสกสัน เครือคำ, 2558) โดยจะให้ความสำคัญไปในหลักการของการสร้างแรงจูงใจ แรงขับเคลื่อน เหตุผล และความเชื่อของคนในกลุ่มที่มีต่อยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อนไม่ติ่งเดิมหรือกลุ่มเพื่อนไม่ติ่งกลุ่มใหม่ หากเป็นทัศนคติที่ดีต่อยาเสพติดแล้ว การเรียนรู้พฤติกรรม การมีความสัมพันธ์สนทนสนม ประกอบกับความถึในการใกล้ชิดกับยาเสพติด

ติด จะสร้างแรงจูงใจและส่งผลทำให้ไม่สามารถละวางในสิ่งนั้นได้เนื่องจากจิตใจไม่เข้มแข็ง จึงหันกลับไปเสพยาเสพติดอีกครั้งและกระทำผิดซ้ำในที่สุด

2.5 ต้องการหารายได้ พบว่า หลังจากได้รับการปล่อยตัวออกมา ไม่รู้จะทำอะไร และความกดดันของสังคม และปากท้องที่ต้องกิน ต้องใช้จ่ายของตัวเอง ประกอบกับการไม่มีทักษะ อื่นๆ ในการแก้ไขปัญหา หรือได้เรียนรู้วิธีที่ถูกต้องในการจัดการกับปัญหา การจำหน่ายยาเสพติดเป็นการหารายได้อีกทางหนึ่งที่ได้เงินมาแบบง่ายดาย อธิบายได้โดยทฤษฎีกดดันทางสังคม (Social Strain Theory) ของ โรเบิร์ต เค. เมอร์ตัน ที่มองว่าอาชญากรรมเกิดจากความไม่เท่าเทียมกันของโครงสร้างทางสังคม ซึ่งทุกคนในสังคมล้วนแต่มีความต้องการและมีความฝันที่อยากจะร่ำรวยและมีเงินทอง ซึ่งกลายเป็นวัฒนธรรมของสังคมอย่างหนึ่งและเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการของคนในสังคมที่บุคคลจะต้องหาและไขว่คว้าให้ได้ซึ่งจุดมุ่งหมายนั้น แต่โอกาสที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือความฝันของแต่ละคนมีไม่เท่ากัน เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมและการถูกปิดกั้นโอกาสที่จะใช้วิธีการที่ถูกต้องในการที่จะบรรลุเป้าหมาย และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเดียวกันกับคนอื่นในสังคม จึงทำให้เกิดแรงกดดันทางสังคมขึ้น และแสวงหาวิธีการอื่นนอกจากการประกอบอาชีพสุจริต เพื่อเอาตัวรอดและบรรลุเป้าหมายอย่างเดียวกัน (เสกสัน ศรีธำ, 2558) อีกทั้งยังสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory) โดยอธิบายในกระบวนการ การกำกับตนเอง (Self-Regulation) ของ Bandura ที่เขาเชื่อว่า มนุษย์สามารถทำบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองได้ ซึ่งความสามารถเหล่านี้คือ การกำกับตนเอง ซึ่งเกิดจากการสังเกตตนเอง (Self-Observation) และมีการตั้งเป้าหมาย (Goal setting) ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและส่งเสริมให้บุคคลมีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย แต่ในทางตรงข้ามหากไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้ บุคคลอาจมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจหรือบรรลุตามเป้าหมาย หรือมีการตั้งเป้าหมายใหม่ที่ตนเองสามารถควบคุมได้แทนเป้าหมายที่ตนเองไม่สามารถควบคุมได้ (กัญญ์ฐิตา ศรีภา, 2566)

2.6 ไม่กลัวการถูกจับ พบว่า เด็กและเยาวชนไม่กลัวการถูกจับ หรือถูกดำเนินคดี เพราะด้วยความเข้าใจว่าโทษทางกฎหมายสำหรับเด็กถึงแม้จะถูกจับแต่ก็ไม่ได้รับโทษสูง หรือในบางกรณีแม้การกระทำของเด็กจะเป็นความผิดแต่กฎหมายอาจไม่เอาโทษเลยก็ได้ ประกอบกับการที่เคยถูกดำเนินคดีและเข้ามาอยู่ในสถานพินิจฯ มาแล้ว ทำให้ทราบว่าจะหากถูกจับอีกครั้งจะต้องพบเจอกับอะไรข้างในสถานพินิจฯ และเข้าใจแล้วว่าสถานพินิจฯ ไม่ได้เหมือนคุกแต่เหมือนโรงเรียนประจำที่เด็กและเยาวชนแค่ขาดอิสระภาพเท่านั้น สิ่งเหล่านี้เองทำให้เด็กและเยาวชนไม่กลัวการถูกดำเนินคดี และมีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำในที่สุด อธิบายได้ด้วยทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational choice theory) ที่นำเสนอโดย Cornish และ Clarke (1986) และเขามีมุมมองที่เชื่อว่า มนุษย์มีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกอย่างมีเหตุผลและกระทำอย่างอิสระ (Free Will) โดยเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง และกระทำทุกอย่างบนพื้นฐานของเหตุผลเพื่อเข้าข้างตัวเอง โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Benefits) กับโทษหรือสิ่งที่จะต้องเสีย (Costs) จากการกระทำ ซึ่งโอกาสในการก่ออาชญากรรมจะขึ้นอยู่กับความสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน เมื่อมีการชั่งน้ำหนักและตัดสินใจแล้วว่า ประโยชน์ที่จะได้รับจากการก่ออาชญากรรมมีมากกว่าผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำ การก่ออาชญากรรมจึงเกิดขึ้น โดยใน

กระบวนการตัดสินใจนี้อาจจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา ประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับอาชญากรรม และความเต็มใจที่จะก่ออาชญากรรมเพื่อสนองตอบความต้องการ (เสกสัน, เครือคำ, 2558)

3. แนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ

3.1 ให้การศึกษาตามโปรแกรมบำบัดฟื้นฟูอย่างเหมาะสม เป็นการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนทุกคนที่กระทำผิดและเข้ามาอยู่ในสถานพินิจฯ ซึ่งระยะเวลาของการให้ศึกษาก็จะดูจากโปรแกรมวางแผนหรือการจำแนกเพื่อบำบัด ข้อมูลพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและจะเน้นไปในทางการฝึกทักษะชีวิตเป็นส่วนใหญ่ โดยจะมีเจ้าหน้าที่หลายๆ องค์ความรู้มาฝึกทักษะให้ความรู้และฝึกวิชาชีพ โดยอิงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบทของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ มากที่สุด

3.2 สร้างความเข้าใจใหม่หรือปรับเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน นอกจากให้การศึกษาแล้วยังมีการสอดแทรกเรื่องของการสร้างความเข้าใจหรือปรับความคิดและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะมีทัศนคติเชิงบวกกับยาเสพติด และเจ้าหน้าที่จะเป็นกังวลมากเรื่องของการกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำอีก การสร้างความเข้าใจจึงเน้นเรื่องการสร้างแรงจูงใจและเปลี่ยนวิธีคิดใหม่เป็นหลัก

3.3 ติดตามผลหลังปล่อย เพื่อให้แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด จึงมีการติดตามหลังปล่อย 1 ปี โดยติดตามในลักษณะ 3 เดือน ติดตาม 1 ครั้ง จนครบ 1 ปี หรือติดตามภายในระยะเวลาที่กำหนด(เฉพาะบางกรณี) มีวัตถุประสงค์เพื่อคอยติดตามพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และเพื่อหาความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะไปกระทำผิดซ้ำ

3.4 เผยแพร่ความรู้ในสถานศึกษา เป็นแนวทางการสร้างความเข้าใจหรือการปรับทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด แต่ทำอยู่ภายนอกสถานพินิจฯ โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ จะประสานขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาและจัดกิจกรรมเชิงประชาสัมพันธ์ เพื่อช่วยลดปัญหาของการกระทำผิดในเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอีกทางหนึ่ง

ทั้งนี้ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดและกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่สำคัญที่สุด คือ การได้รับการขัดเกลาที่ดีและเหมาะสมเพียงพอจากกระบวนการสังคม ทั้งจากทางครอบครัว และจากทางสถาบันการศึกษา ซึ่งอธิบายได้โดยทฤษฎีการควบคุมทางสังคม (Social control Theory) เชื่อมโยงกับทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-control Theory) ที่ว่า การได้รับการปลูกฝังเลี้ยงดูให้ทำแต่สิ่งที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของสังคมตั้งแต่วัยทารก ตลอดจนเจริญเติบโต ซึ่งหากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จะทำให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และก่อให้เกิดกลไกควบคุมภายในตัวบุคคล คือ การเป็นคนดี การมีความอดทนสูงต่อแรงกดดัน มีการควบคุมในตนเองสูง (เสกสัน, 2558)

จากผลการวิจัย ยังได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ที่มีความคาดหวังให้แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสรุปได้ตามตารางประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ข้อเสนอแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหา

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่	ข้อเสนอแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหา
1)ขาดบุคลากร/จำนวนเจ้าหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กและเยาวชนที่ต้องรับผิดชอบ 2)งบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา 3)ความยากในการเปลี่ยนทัศนคติที่ถูกปลูกฝังภายในระยะเวลาอันสั้น	1)ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับภาระงานในการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษ 2)ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ 3)มุ่งฝึกอาชีพให้ครอบคลุมและเชื่อมต่อช่องทางสู่การประกอบอาชีพ 4)ควรสนับสนุนให้มีนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาในสถานศึกษา

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กและเยาวชนที่ต้องรับผิดชอบสอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหของเจ้าหน้าที่ในเรื่องการขอให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับภาระงานในการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษ เนื่องจากในเขตพื้นที่ของสมุทรปราการเป็นแหล่งอุตสาหกรรม จึงมีความหนาแน่นในด้านประชากรและมีปริมาณคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิดค่อนข้างสูง โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลทำงานหนักและทำหลายบทบาทหน้าที่ จนบางครั้งเกิดความรู้สึกรื้อรังและสิ้นหวัง และทำให้การติดตามดูแลไม่ทั่วถึง ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอสอดคล้องกับจำนวนคดี โดยเฉพาะในส่วนงานการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษ และให้พิจารณาตามความเหมาะสมและสภาพปัญหาตามแต่ละพื้นที่ที่เกิดขึ้นจริง รวมถึงปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ยังมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหของเจ้าหน้าที่เรื่องการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากคดีของเด็กและเยาวชนในจังหวัดสมุทรปราการมีปริมาณสูงขึ้น แต่ในเรื่องงบประมาณยังคงไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สื่อสารเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการฝึกทักษะอาชีพ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหามิต่อเนื่อง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มีอุปสรรคและไม่มีประสิทธิภาพ จึงควรส่งเสริมและจัดสรรด้านงบประมาณให้เพียงพอสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาตามแต่ละพื้นที่เช่นกัน ส่วนในประเด็นมุ่งฝึกอาชีพให้ครอบคลุมเชื่อมต่อช่องทางสู่การประกอบอาชีพ กรมพินิจควรสร้างความเข้าใจต่อสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมและภาคชุมชนและมีการฝึกทักษะให้มีความครอบคลุมให้มากขึ้น โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มการประกอบอาชีพและเป็นการพัฒนาชีวิตของเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดให้ได้รับโอกาสที่ถูกต้องทางสังคมตาม

ความสามารถที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังได้ข้อเสนอที่เห็นว่าควรสนับสนุนให้มันักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาในสถานศึกษา เนื่องจากปัจจุบันโรงเรียนหรือสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมากที่สุด จึงควรมันักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาในสถานศึกษา เพื่อกอยทำหน้าที่ร่วมกับครูแนะแนว ซึ่งจะเป็นการดูแลแก้ไขที่ต้นเหตุ และจะทำให้การป้องกันแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา คือ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ไม่ควรปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉย แต่ควรร่วมมือหรือทำงานเชื่อมโยงกันให้มากที่สุด ซึ่งจะถือว่าเป็นโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูหรือเป็นการปรับทัศนคติอีกหนึ่งช่องทาง เพื่อสร้างจิตใจที่เข้มแข็งและปลูกฝังความเชื่อที่เหมาะสมถูกต้องแก่เด็กและเยาวชน และเพื่อสรรค์สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประเทศชาติต่อไป กรมพินิจจึงควรมีนโยบายเพิ่มจำนวนบุคลากร/เจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับภาระงานในส่วนการบำบัดฟื้นฟูและการติดตามหลังพ้นโทษ รวมถึงจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้บุคลากร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาให้มันักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาในสถาบันการศึกษาด้วย เพื่อกอยทำหน้าที่ร่วมกับครูแนะแนว เพื่อกอยแนะนำและอบรมสั่งสอนชี้ให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงสิ่งที่เหมาะสมถูกต้องในสังคม และเล็งเห็นประโยชน์แล้วว่านอกจากจะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กกระทำผิด ซึ่งเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุแล้ว ยังสามารถช่วยดูแลบุคลากร/เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาด้านจิตใจได้ด้วย ซึ่งจะส่งผลให้ระบบการศึกษามีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ควรมีนโยบายหรือมีมาตรการที่เป็นการให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดหรือเคยมีประวัติการใช้สารยาเสพติดแล้วได้รับการบำบัดฟื้นฟูจนเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าเด็กและเยาวชนนั้นพร้อมที่จะเป็นคนดีและต้องการได้รับการศึกษา กลับเข้าสู่การศึกษาในระบบ เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญญ์ฐิตา ศรีภา. (2562). *จิตวิทยาอาชญากรรม (Criminal Psychology)*. นครปฐม: ภูมิการพิมพ์.
- กัญญ์ฐิตา ศรีภา. (2566). *จิตวิทยาความรุนแรง (Psychology of Violence)*. กรุงเทพฯ: Protexts.com.
- นิศากร อุบลวรรณ. (2557). *การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พรชัย ชันดี. (2558). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัยและนโยบายประยุกต์*. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.
- ระพีพรรณ บัวผัน. (2557). *การตัดสินใจเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จังหวัดระยอง*. บัณฑิตวิทยาลัย :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สาธิต บุษยากุล. (2555). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เสกสรรค์ เครือคำ. (2558). อาชญากรรมอาชญาวิทยาและงานยุติธรรมทางอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

